

EUROPEAN *Quality* AWARD

Dragi Čitaoci,

Još jedna potvrda kvaliteta studijskih procesa na Slobomir P Univerzitetu, stigla je u vidu odobrenja Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske za organizovanje jednogodišnjih Master studija-studija II ciklusa. Ova vijest ponukala je naš mali tim kreativaca na raspravu o značaju Master studija za jednog pojedinca. Šta uopšte znači jedna godina prema cijelome životu i koliko ta jedna godina provedena na master studiju može da utiče na kvalitet ostatka života. Ljudi generalno gube puno vremena na nevažne stvari, čak sati, dani i godine odlaze u vjetar i ako ih neko upita šta ste radili to sve vrijeme uglavnom odgovaraju sa ne znam ili se dobro zamisle da odgovore. Sve ovo zato što veći dio života ne uspijevaju dotaknuti "pravu notu" niti materijalizovati neke njegove dijelove. Provesti godinu dana na master studiju znači provesti vrijeme na najkorisniji mogući način, naučiti kako preskočiti limite, biti bliže ciljevima i "pravim notama". Zato smo zaključili da bi najadekvatniji promotivni slogan za naše master studije bio "jedna godina za cijeli život". Iako neoficijelno učinilo nam se da dobro zvuči.

Sadržaj

Strana 2.

- **Uvod**

Strana 3. ::: Kolumna

- **U početku...**

Strana 4. ::: SPU Aktivnosti

- **SPU dobio Evropsku nagradu za kvalitet**

Strana 5. ::: SPU Aktivnosti

- **Dodijeljene diplome 5. generaciji diplomanata Slobomir P Univerziteta**

Strana 6. ::: SPU Aktivnosti

- **Na Slobomir P Univerzitetu održan naučni skup „Nacionalna država i ekonomija“**

Strana 6. ::: SPU Aktivnosti

- **Počela nova akademska 2011/2012 godina!**

Strana 6. ::: SPU Aktivnosti

- **Master studije na Slobomir P Univerzitetu**

Strana 7. ::: Informatika

- **Danas svako može da koristi računar!**

Strana 8. ::: Pročitali smo za Vas

- **The Kite Runner**

Strana 9. ::: Savjeti

- **Za sve one koji aktivno traže posao - kako napisati CV (biografiju)?**

Strana 10. i 11. ::: O uspješnima

- **EDICIJA: NAJVEĆI POSLOVNI LIDERI General Electric, Jack Welch i dvije dekade transformacije**

Strana 12. ::: O uspješnima

- **Krupnim koracima naprijed - toplana i aqua park u Slobomiru -**

Strana 13. ::: Zanimljiva istorija

- **Stavio bih ruku u vatru...**

Strana 14. ::: Reklama

- **SPU Hronika**

Strana 15. :::

- **Tvoje ideje za budućnost tvoje zemlje**

U početku...

Evo nas na početku. Još jedne priče, još jedne jeseni, još jedne akademske godine.

Počeci su dobri. Krajevi su dobri. Samo, bez početka, kraj ne bi imao smisao. Pa, šta kažete da počnemo onda, kako bismo mogli, kako treba, završiti?

Sasvim kratko, sažeto i jasno, ovaj put ću Vam samo poželjeti **SREĆAN I DJELOTVORAN POČETAK**. Neka zablistaju listovi žuti, crveni, neka zablista mladost, znanje i ideje. Neka zablista volja, nada i vjera. Vjera u sebe. Vjera da može bolje. Vjera da mora bolje. Vjera da je znanje i rad jedini put. Vjera u knjigu. Vjera u čovjeka.

Toliko od mene na početku. Ne moraš uvijek da kažeš nešto pametno. Nekad je pametno začutati. Djelom reći.

“Napisao je: “U početku beše Reč!”
Kako ću dalje? Zapeo sam već!
Ne mogu reč visoko tako ceniti,
Ja moram drugom nju zameniti
ako sam pravog duha se nadisao,
Tu piše: “U početku beše Smisao!”
Kod prvog reda dobro pazi
Da tvoje pero ne prengli!
Je l’ smisao taj što dela i stvara?
Trebalo da stoji: “U početku beše Snaga!”
Al i pri ovoj reči stajem,
I dok je pišem, već se kajem.
Pomaže meni duh! Odjednom pišem smelo,
jer jasno vidim: “U početku beše Delo!””

Faust
Johan Volfang Gete
prepjev:
Zoran Konstantinović

Lana Milošević,
Marketing menadžer

SPU dobio Evropsku nagradu za kvalitet

Predstavnicima Slobomir P Univerziteta je, 21. juna 2011. godine, u Oksfordu, uručena „Evropska nagrada za kvalitet“. Odbor za imenovanja „Evropske Poslovne Skupštine“ (EBA, Oxford, Velika Britanija) je predložio našeg rektora, prof. dr Desanku Trakilović, za člana „Kluba Rektora Evrope“ (tzv. CRE).

Gospođa Mira Pavlović je, kao jedan od osnivača Slobomir P Univerziteta, 21. juna 2011. godine, prisustvovala svečanoj ceremoniji „European Award ceremony“ koja se održala u okviru „Oxfordskog samita lidera“ i tom prilikom je primila „Evropsku nagradu za kvalitet“ koja je dodjeljena našem Univerzitetu.

Prestizžno priznanje „Evropska nagrada za kvalitet“ se uručuje kompanijama, ustanovama visokog obrazovanja, proizvodima i uslugama koje zadovoljavaju najviše standarde kvaliteta i konkurentnosti, a dodjeljuje je „Evropska Poslovna Skupština“ (Europe Business Assembly - EBA, Oxford, Great Britain). EBA je nezavisna organizacija za razvoj i upravljanje ekonomskom, društvenom i humanitarnom saradnjom, koja kao nevladina organizacija promoviše uspostavljanje ekonomskih kulturnih i naučnih veza, pri tom stvarajući međunarodnu poslovnu i naučnu elitu. Ova Skupština donosi odluku ko će biti predložen za dobijanje „Evropske nagrade za kvalitet“.

Nominacija za „Evropsku nagradu za kvalitet“ i prijedlog za članstvo u „Klubu rektora Evrope“ su određeni na osnovu detaljnih istraživanja analitičkog odjeljenja „Evropske

Poslovne Skupštine“ koga čine:

- Međunarodni obrazovni centar Univerziteta u Beču (Austrija),
- Frieberg Univerzitet (Švajcarska),
- Rejting istraživački institut,
- Udruženje konsultanata- Marketari (Republika Češka),
- Udruženje marketinških savjetnika,
- Evropski centar za istraživanje tržišta (Belgija),
- Međunarodni kongres industrijalaca i preduzetnika,
- Izvozna Akademija Baden-Biurtemberg (Nemačka) i drugi.

Tokom ove i prethodne godine marketinško odjeljenje pomenute Skupštine je sprovelo istraživanje profesionalnih aktivnosti Slobomir P Univerziteta. Tom prilikom su koristili javne izvore informacija, uzimajući u obzir sistem obrazovanja, upotrebu međunarodnih obrazovnih programa i druge aspekte. Istraživanje je pokazalo da Slobomir P Univerzitet zauzima jednu od vodećih pozicija u oblasti obrazovanja, da u potpunosti ispunjava zahtjeve savremenih uslova studiranja, te da u značajnoj mjeri posvećuje pažnju svojoj reputaciji, što istovremeno dokazuje i profesionalnost nastavnog osoblja, visok kvalitet istraživačkog rada, uvođenje međunarodnih programa i njihovu realizaciju.

Ovo je za naš Univerzitet izuzetno značajna potvrda uspjeha dugogodišnjih napora naših profesora, asistenata i administracije da izađu u susret svim zahtjevima koje nosi savremeno obrazovanje. U narednim godinama ćemo se potruditi da budemo još bolji!

Dodijeljene diplome 5. generaciji diplomanata Slobomir P Univerziteta!

U svečanoj atmosferi, uz zvuke fanfara i hora Akademije umjetnosti, Slobomir P Univerzitet je ispratio svoju 5. generaciju diplomanata. Tog, 21. jula 2011. diplome je primilo 176 diplomanata i 17 magistanata i to na sledećim fakultetima:

FAKULTET ZA EKONOMIJU I MENADŽMENT
(30 diplomanata);
FAKULTET ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE
(13 diplomanata i 1 magistrant);
PRAVNI FAKULTET
(41 diplomant i 11 magistanata);
AKADEMIJA UMJETNOSTI
42 diplomanta i 3 magistranta);
PORESKA AKADEMIJA
(10 diplomanata);
FILOLOŠKI FAKULTET
(40 diplomanata).

Želimo našim nekadašnjim studentima puno sreće i ličnog i poslovnog uspjeha u danima koji slijede!

Na Slobomir P Univerzitetu održan naučni skup „Nacionalna država i ekonomija“

Na Slobomir P Univerzitetu je 24. septembra 2011. godine održan međunarodni naučni skup pod nazivom „Nacionalna država i ekonomija“.

Jednodnevna naučna konferencija je okupila oko dvadeset uglednih profesora iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Slovenije, Crne Gore i Rusije, a među kojima su bili Jovan Todorović, Zoran Milošević, Dragutin Mirović, Peter Kovačić – Peršin, Nikola M. Gavrić, Miloš Knežević, Ilija Čalina, Braco Kovačević, Dule Vejinović, Lazo Ristić, Branko Balj, Filip Vetrov, Zoran Isailović, Ljiljana Jović, Nikola Fabris i drugi.

Predsjednik Organizacionog odbora, prof. dr Zoran Milošević, je istakao da je tema „Nacionalna država i ekonomija“ veoma zanimljiva i aktuelna, pri tom naglašavajući da je cilj ovog skupa bio da se kroz naučnu raspravu i iznošenje relevantnih činjenica „razmotri niz važnih pitanja od značaja za nacionalne države, te protivurečnosti političkog i ekonomskog suvereniteta nacionalne države, ideološka i druga rešenja koja su bitna za zadatu temu“.

Radovi učesnika će biti objavljeni u zborniku radova „Nacionalna država i ekonomija“.

Počela nova akademska 2011/2012 godina!

Kao i prethodnih godina, na Slobomir P Univerzitetu je i ove godine održana prigodna svečanost u čast početka nove akademske 2011/2012. godine. Svečanost je upriličena u oba kampusa Univerziteta, u Slobomiru i Doboju, 3. i 4. oktobra, a prisustvovao joj je veliki broj profesora, studenata, bruća i prijatelja Univerziteta.

Studente je pozdravila rektor prof. dr Desanka Trakilović koja im je ovom prilikom poželjela da u toku školovanja steknu što više znanja, prijatelja i da provedu što više prijatnih trenutaka na našem univerzitetu. Studente je u Slobomiru pozdravila i vukovac Gimnazije „Filip Višnjić“ u Bijeljini, Sonja Gavrić, koja je od ove godine i student Poreske akademije, kao i u Doboju, Maja Hadžibegović, brućo Akademije umjetnosti, Odsjeka za grafički dizajn. Obje studentkinje su se ovom prilikom zahvalile osnivačima Univerziteta koji su im omogućili da studiraju besplatno. Na kraju zvaničnog dijela programa najbolji studenti, Nenad Nikolić u Slobomiru i Željko Gavrić u Doboju, su podigli zastavu Slobomir P Univerziteta i time simbolično označili početak nove akademske godine. U muzičkom dijelu programa su nastupili studenti Akademije umjetnosti.

Tim Slobomir P Univerziteta želi svim studentima puno sreće i uspjeha u novoj akademskoj godini!

Master studije na Slobomir P Univerzitetu

Još jedna potvrda kvaliteta rada Slobomir P Univerziteta je stigla u vidu rješenja i dopisa Ministarstva prosvete i kulture Republike Srpske na osnovu koga je ovaj univerzitet dobio dozvolu da prvi počne sa izvođenjem nastave na studijima drugog ciklusa – master studijima.

Studije su namijenjene svima onima koji žele da se specijalizuju za određenu oblast i da dostignu magistarsko zvanje. Svi zainteresovani će moći da se opredijele za neki od sledećih studijskih programa:

- Ekonomija i menadžment (60 ECTS)
- Pravne studije (60 ECTS)
- Informacione tehnologije (60 ECTS)
- Poresko finansijska analiza (60 ECTS)
- Muzika (60 ECTS)
- Anglistika (60 ECTS)

Više informacija o pomenutim master studijama možete pronaći na našem sajtu www.spu.ba ili putem telefona 055/231-180, 015/425-927 i 053/209-621.

Slobomir P Univerzitet – Tvoj Univerzitet!

Danas svako može da koristi računar!

Gledali smo filmove Džejs Bonda i divili se kako njegovim avanturama tako i najnovijim tehnološkim spravcima koje je koristio. Vremenom takve sprave su se sve više usavršavale, dimenzije i cena su se smanjivali, a mogućnosti uređaja povećavale. Tako danas imamo ručni sat koji je u isto vreme računar, GPS uređaj, mobilni telefon i dostupan je širokim masama.

Pre samo desetak godina, retkost je bila videti računar ili mobilni telefon, dok ih danas ima skoro svako! Upotreba računara zastupljena je u mnogim oblastim, i ukoliko bi ostali bez računara pa i na vrlo kratko vreme, veliki broj ljudi bi se našao u problemu.

Internet je dosta zaslužan za povećanje broja korisnika računara. Sa tačno 2.095.006.005 korisnika (koji se povećavaju), broj korisnika interneta u odnosu na 2000. godinu porastao je za 480 posto. Ovi podaci pokazali su i da je nešto manje od trećine svetskog stanovništva na internetu. Prema nekim procenama oko milion građana BiH ima Fejsbuk profil.

Društvene mreže često mogu biti korisne, za poslovne ljude, dok je moguće upoznati nove ljude iz svih delova sveta, obnoviti neka stara prijateljstva ili steći nova. Upotreba informacionih tehnologija doprinela je unošenju tuđica u naš jezik, pa se često čuju reči poput: OK, lajkuj, send mi tu sliku pliz...

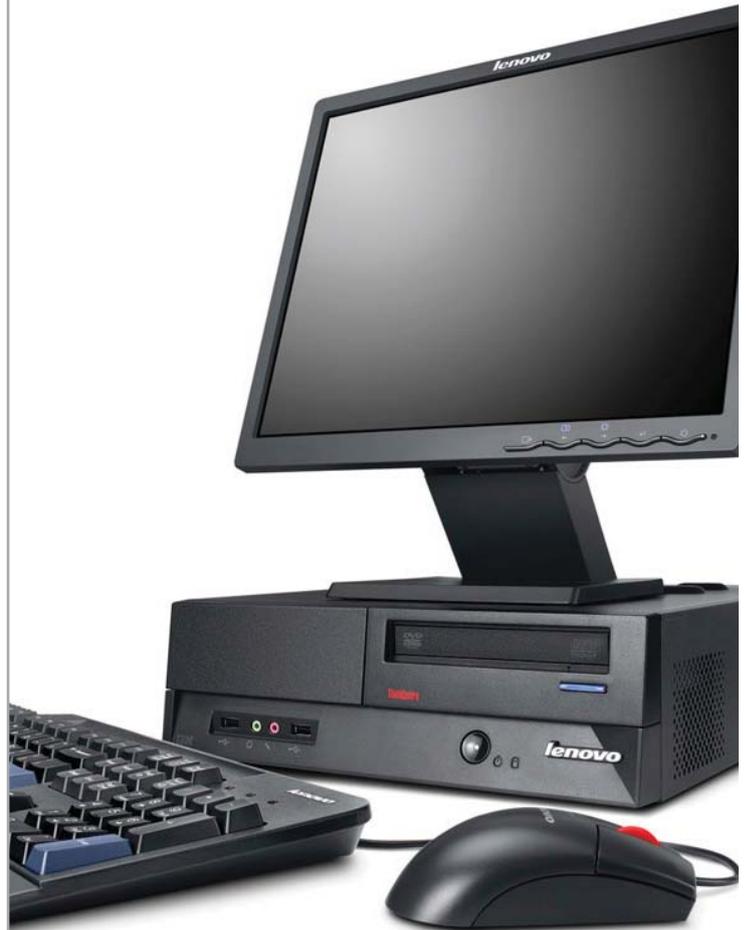
Na drugoj strani, s društvenih mreža vrebaju i opasnosti poput ljudi koji se lažno predstavljaju imajući u planu loše namere. Televizor smo zamenili računarom, a prekomerno korišćenje računara doprinelo je fizičkoj neaktivnosti, slabljenju vida. Mnogi, veći deo slobodnog vremena provode družeći se sa računarom umesto sa prijateljima, što dovodi do smanjenja socijalizacije kod tih osoba.

Razvoj novih tehnologija

Važna karakteristika koja utiče na brzinu rada računara jeste memorija. Jedna od ideja (čija se primena uskoro očekuje) za skladištenje informacija u memorijama zasniva se na kontroli smera okretanja elektrona u atomu (spin) kao načinu zapisa nule ili jedinice. Naziv ove tehnologije je spintroniks. Potrebno je malo magnetno polje za orijentaciju spina što dovodi do mnogo manje potrosnje energije i zagrevanja. Kapacitet i brzina memorije su mnogostruko uvećani, a velicina znatno smanjena. Čitanje 0 ili 1 iz nove memorije vrši se pomoću spin detektora. Poredjenja radi, da bi se u današnjim memorijama sačuvala 0 ili 1 potrebni su milioni atoma!

Informacione tehnologije su za samo desetak godina, posmatrajući period od 2000 pa do danas, značajno uticale na naš život. Upotrebom novih tehnologija poput spintroniks i daljim razvojem novijih, teško je i zamisliti kakav će to imati uticaj na čovečanstvo.

Aleksandar i Miloš Kojić, FIT

THE KITE RUNNER

The other day, I finally finished reading *The Kite Runner* by Khaled Hosseini. I got it two years ago from a friend but I did not feel like reading it at all. I had my fair share of prejudice because I was tired of all the books dealing with Middle-Eastern themes. However, this one is different. Different in a way that it is not about the oppression of women, but still equally pathetic. It is an emotional story about a friendship between a boy, Amir, and his servant, Hassan, a relationship between Amir and his father, and, finally, a love story (for some reason, writers seem to feel obliged to include love into their stories). The story is written carefully and the storyline is not difficult to follow. The descriptions in the book are really vivid, which makes it easy to picture practically everything, from scenery to people.

We are supposed to automatically take Amir's side, because he is the protagonist. However, he does not take things into his hands until the very end; he feels sorry for himself throughout the book, and he does things I, for one, could neither support nor understand. The introverted and insecure narrator, Amir, grows up in Afghanistan in the closing years of the monarchy and the first years of the short-lived republic. His best and most faithful friend, Hassan, is the son of a servant. But, whereas Hassan is unconditionally there for Amir, Amir plays with him until someone better comes along, teases him, or tests his loyalty just to satisfy his caprice. It takes him years to put things into perspective, to stop being so egocentric and to seek redemption.

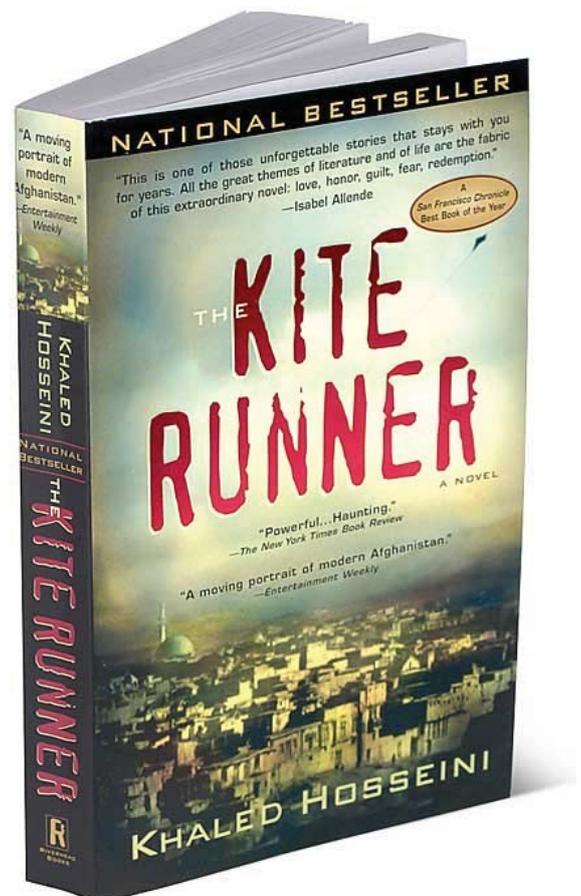
Amir is a child who mostly feels neglected by his father (and whose expectations he cannot fulfill however hard he tries) and whose mother died years ago giving birth to him. His father is a textbook manly man (the exact opposite of Amir), a proud Afghan who likes to handle his business on his own (even if this includes wrestling a bear), a respectable man willing to help everyone in need, and a father who wants to teach his son true values. When it comes to values, there is this thing about him (I cannot say what, it would be an awful spoiler) which shows he is more 'do as I say, not as I do' kind of guy. Still, he holds on to his principles until the moment of his death. He acted the same in Afghanistan and in the USA after emigration.

The USA is where Amir meets the love of his life. There are no major complications with her (there is one thing about her which is easier to accept in a new environment than it would have been in Afghanistan), everything goes according to plan, more or less. He had always been surrounded by boys so he became infatuated with her. It was practically love at first sight with a happy ending.

What I dislike the most are all the coincidences and continuing tragedy. When it comes to coincidences, things just seem to happen in the most unusual way but a way which would suit the other events in the book. And the tragedy, wow (this is not a good 'wow')! Just when you think 'OK, nothing worse could happen at this point' or 'they finally managed', something awful ruins everything.

It is worth reading (if for no other reason, you learn new things and there are some good quotes, which make you want to find the author's e-mail address and congratulate him or argue with him because you strongly disagree) but it is definitely not an extraordinary masterpiece, in my opinion. And another thing, it is not a light read, which could amuse you on a holiday, this will keep you depressed for a while, or at least make you wonder about your priorities in life. If you are an emotional person, you will, without a doubt, shed a tear or two, so brace yourself. And even if emotions are not your strong side, this book will make your eyes water.

Marica Mičić,
student 4-te godine Filološkog fakulteta.

Za sve one koji aktivno traže posao - kako napisati CV (biografiju)?

Biografija (CV, Resume) ima svrhu da predstavi vas i vaše obrazovanje nekome ko vas ne poznaje ili nema vremena da vas upozna. Biografija treba da vas predstavi u najboljem svetlu, na koncizan i lepo struktuiran način. Postoji mnoštvo vodiča koji vas mogu naučiti do najsitnijih detalja kako se pišu biografije za svaku konkretnu situaciju. Svaki od tih vodiča ima svoj stil pisanja biografije tako da jedinstveni način ne postoji, ali se ipak iz svega toga može izvesti jedan univerzalni način pisanja koji bismo želeli da vam predstavimo.

Forma biografije

Biografija koju pišete prilikom konkurisanja za posao ne bi trebalo da bude duža od dve A4 strane, ali je preporučljivo da, ipak, ne prelazi dužinu jedne A4 strane, osim ako imate izuzetno bogato radno iskustvo i konkurišete za mesto u top menadžmentu. Dobro napisana biografija prvo pokazuje ono što je najvažnije, ali sadrži i sve relevantne informacije. Da biste ostvarili svoj cilj, prilikom pisanja biografije savetujemo Vam da adaptirate biografiju shodno cilju koji želite da postignete (posao, nastavak studija, stipendija, konferencija...).

Ako biografiju šaljete poštom, odštampajte je na čisto belom A4 papiru. Biografija se piše slovima „Arial” ili „Times New Roman”, ali neće pogrešiti ni sa drugim, ozbiljnijim fontovima, kao što je, na primer, „Tahoma”. Veličina slova bi trebalo da bude između 10 i 12, ali nikako preko 12 jer prevelika slova ostavljaju loš utisak. Sa druge strane, ne smete koristiti ni premali font koji nije čitak. Nemojte biografiju pisati kompletno velikim slovima, niti koristiti šarena slova ili previše podvučenih i iskošenih slova. Takođe, u biografiji ne treba da se nađe više od dve različite vrste fonta. Sve ovo doprinosi nepreglednosti i neozbiljnosti biografije.

Biografiju ne biste trebali slati bez priloženog pisma, čak i ako nije naznačeno da je priloženo pismo potrebno. Potrudite se da celokupni izgled biografije i priloženog pisma odaje izgled uredne i obrazovane osobe.

Sama biografija bi po nekim idealnim standardima trebalo da sadrži sledeće: lične podatke, obrazovanje, radno iskustvo, relevantne kurseve i seminare, znanje stranih jezika i rada na računaru, lične osobine, hobije i ostale napomene, ukoliko ih imate.

Lični podaci - Ovde treba navesti ime, prezime i osnovne kontakt podatke. Lični podaci mogu biti napisani manjim fontom, ukoliko želite da uštedite prostor za ostale podatke, ali to nije preporučljivo. Naročito se nemojte truditi da ulepšavate tekst različitim tipovima slova, crtežima, animacijama i slično. Naslov („Curriculum Vitae”) treba da stoji u gornjem delu, ali ukoliko nemate prostora možete ga izostaviti, jer, ukoliko ste dobro napisali biografiju, biće jasno da se radi o vašoj biografiji, te se to ne treba naglašavati.

U nivou dela sa ličnim podacima, sa desne strane, možete uneti fotografiju. Svrha unošenja fotografije je da, nakon intervjua, poslodavac lakše poveže utisak iz biografije sa utiskom sa intervjua, naročito ukoliko je pre i posle vas imao mnogo kandidata. Iz ovog razloga, većina poslodavaca traži da slika bude deo biografije. Fotografija trebalo bi da bude manjih dimenzija, sličnih fotografiji iz lične karte (osim ako je zbog prirode pozicije u oglasu naznačeno drugačije) na kojoj ste pozitivni i vedri. Nikako ne treba slati fotografiju kao poseban fajl, kao ni fotografiju na kojoj ne izgledate ozbiljno i profesionalno.

Radno iskustvo - U okviru radnog iskustva navedite kompanije u kojima ste radili, period zaposlenja u svakoj od njih i poziciju na kojoj ste radili, takođe, pri navođenju počnite od najskorijeg iskustva. Istaknite koje veštine ste stekli i posebno naglasite kako ste vi, svojim radom, doprineli razvoju i napretku u kompaniji u kojoj ste radili. Nemojte umanjivati ono što ste radili, i nemojte se stideti

toga. Pokažite budućem poslodavcu da ste osoba koja želi da uči i razvija svoje potencijale u svim situacijama. Radno iskustvo koje nije posebno relevantno za poziciju za koju sada konkurišete ne treba posebno isticati i opisivati, već samo spomenuti.

Obrazovanje - U ovom delu bitno je da naglasite koju srednju školu ste završili, od kada do kada ste je pohađali, koju diplomu posedujete. Prosek u srednjoj školi naglasite samo ukoliko je dobar i ukoliko nemate završen fakultet. Ukoliko ste završili fakultet, navedite naziv fakulteta, mesto gde ste studirali, od kada do kada ste studirali, kada i gde ste diplomirali. Prosek navedite ukoliko je reprezentativan i ukoliko prelazi 8,00 ako biografiju koristite u našoj zemlji ili 9,00 za inostranstvo. Osnovnu školu nema potrebe da navodite ukoliko imate završenu srednju školu i/ili fakultet. I ovde, kao i kod radnog iskustva treba da navodite najskorije uspehe, na primer, prvo fakultet pa onda srednja škola.

U ovom delu možete i da navedite stipendije koje ste dobili, nagrade koje ste osvojili, konkurse na kojima ste učestvovali. Ne morate navesti samo naziv, godinu i mesto. Možete opisati u nekoliko reči ono što smatrate da je bitno kod ovih nagrada, stipendija itd. Ukoliko navodite neka priznanja, u dnu biografije napomenite da su nagrade, diplome, preporuke i ostala uverenja dostupna na uvid po zahtevu.

Seminari i kursevi - Ovde možete navesti stručne konferencije i seminare na kojima ste učestvovali, kako u zemlji, tako i u inostranstvu, kao i ostale kurseve koje ste pohađali. Ovim podacima sebe predstavljate kao osobu koja preuzima inicijativu i spremna je da se izbori za dobro obrazovanje, praktično iskustvo i osobu spremnu da uči i usavršava se. Ovom delu možete da posvetite više pažnje i prostora, ukoliko nemate radno iskustvo, ili je ono oskudno. U ovom slučaju, poželjno je istaknuti sve obuke, kurseve, pa čak i honorarni rad, rad od kuće i volontiranje kako biste pokazali da ste proaktivni.

Znanje rada na računaru - Ukoliko ne posedujete znanje rada bar u Word-u, Excel-u i Internetu, predlažemo da počnete što pre da ih stičete, jer je ovo minimum koji se traži kako kod nas, tako i u inostranstvu. Ako imate završen neki kurs računara, obavezno to navedite. Napišite sve programe koje znate da koristite, uključujući sluzenje Internetom, i odredite nivo svog znanja (početni, srednji, napredni, ekspertski nivo). Bitno je da budete iskreni i realni jer poslodavac može da proveriti nivo vašeg znanja putem testa, odnosno na intervjuu.

Strani jezici - Navedite sve jezike kojima se služite, sa naznakom koliko dobro poznajete taj jezik (početni nivo, srednji nivo, napredni nivo, tačno znanje pisanja, čitanja i konverzacije). Takođe, navedite ukoliko imate završen neki kurs jezika, sertifikat i/ili diplomu. I ovde je bitno da budete realni jer se vaše tvrdnje lako mogu proveriti.

Lične osobine i hobiji - Navedite osobine koje su relevantne za poziciju za koju konkurišete kao što su, na primer: inicijativnost, timski rad, upornost, komunikativnost. Često su zahtevi za ličnim osobinama navedeni u samom oglasu, pa ih uskladite sa onim osobinama koje vi posedujete. Osim toga, treba da budete spremni da na intervjuu primerima predstavite osobine koje ste naveli, i, na taj način, potkrepite svoje tvrdnje. Ukoliko ste svesni da neke osobine ipak ne posedujete, nemojte ih navoditi. Ukoliko vam biografija deluje previše hladno i profesionalno, možete je osvežiti delom o hobijima. Hobiji i ostala interesovanja deluju lepo u svakoj biografiji jer vas predstavljaju kao osobu koja, uz rad, zna da uskladi i zabavu u svom životu. Ipak, izaberite ona interesovanja i hobije koji konkretno ukazuju na vaše kvalitete, na primer, ukoliko ste bili član sportskog tima nekoliko godina navedite to u svojoj biografiji jer svedoči o vašoj istrajnosti i timskom duhu.

Jelena Lubura

EDICIJA: NAJVEĆI POSLOVNI LIDERI

General Electric, Jack Welch i dvije dekade transformacije

Ako bismo trebali uzeti nekoga za primjer kako se vodi preduzeće u savremenim uslovima poslovanja, ako bismo trebali istaći jednog pravog transformacionog lidera koji je napravio ono što je bilo skoro nemoguće, ako bi se trebalo reći nešto o viziji i vođenju, sigurno onda na prvom mjestu treba spomenuti Džeka Velča (Jack Welch). Negdje je zapisano da „ako je vođstvo umjetnost, onda je zasigurno Jack Welch pokazao da je majstor slikanja“.

Dva velika korporativna lidera XX vijeka su Alfred Sloan (iz kompanije General Motors - GM) i Jack Welch (iz kompanije General Electric - GE). Jack Welch se smatra najvećim poslovnim liderom XX vijeka jer je sistematizovao savremenu paradigmu poslovanje za korporacije koja je model za XXI vijek.

U septembru 2001. godine John Francis Welch Jr. (Jack Welch), Chairman i CEO kompanije General Electric otišao je u penziju posle četrdeset jedne godine provedenih u GE. Tokom tog perioda, on je učinio GE najvrijednijom kompanijom na svijetu. Mnogi analitičari smatraju da je, dok je bio CEO, sa svojim inovacijama kroz stilove vođenja transformisao GE u visoko produktivnu i efikasnu kompaniju. Postao je nadaleko poznat u poslovnom svijetu kroz njegove uspjehe i vještine vođenja tokom mnogo godina provedenih u GE.

Tokom dvadesetogodišnje ere kao CEO u GE Jack Welch je uspio da od GE, jednog proizvođača sijalica i razne opreme, čija je tržišna vrijednost 1981. godine iznosila 13 milijardi dolara, stvori najcjenjenijeg industrijskog konglomerata na svijetu sa vrijednošću oko 500 milijardi dolara 2001. godine. Transformisao je kompaniju iz jedne birokratske u fleksibilnu organizaciju. Za Jack Welch-a se može reći da je bio mašina za „stvaranje posla“. GE izvršio je oko 1.200 akvizicija i oko 400 prodaja „poslova“.

Jack Welch se smatra najvažnijim i najuticajnijim poslovnim liderom XX vijeka. Stručnjaci iz oblasti menadžmenta smatraju da njegova reputacija kao uspješnog lidera treba da se veže sa sledećim atributima, koji čine ključ Welch-ovog kvaliteta: bio je intuitivni strateg; bio je spreman da mijenja pravila ako je to bilo neophodno; imao je takmičarski duh; bio je odličan komunikator. Jack Welch rođen je 1935. godine u državi Massachusetts, SAD. Diplomirao je 1957. godine na University of Massachusetts kao inženjer hemije, a doktorsku disertaciju odbranio je 1960. godine iz oblasti hemijskog inženjeringa na University of Illinois. Nakon toga se zaposlio u GE Plastic kao hemijski inženjer, gdje je sa 33 godine postao generalni menadžer. Godine 1972. izabran je na mjesto potpredsjednika kompanije. To je bio ikada najmlađi izabrani potpredsjednik u GE. Na to mjesto je reizabran 1979. godine. Decembra 1980. godine obznanjeno je da on treba da zamjeni dotadašnjeg CEO Reginald H. Jones-a i u aprilu 1981. Jack Welch

je postao osmi i najmlađi Chairman i CEO GE-a, tokom 120 godina duge istorije GE. Otišao je u penziju septembra 2001. godine kao Chairman i CEO General Electric-a.

Era Jack Welch-a u GE: 1981-2001

U periodu dvadesetogodišnje „vlдавине“ u GE, jednoj od najvećih i najpoznatijih američkih kompanija, menadžerske i liderske vještine Jack Welch-a su skoro postale legendarne. Njegovo „bezosjećajno“ liderstvo dalo mu je reputaciju čvrstog, čak nemilosrdnog, ali isto tako, čistog i poštenog menadžera, kada je u pitanju proces donošenja odluka. Jack Welch se nije rodio kao lider, nego se vremenom stvarao, učio, i radio na sebi. Dosta toga je naučio od čelnih ljudi Toyote i Wallmart-a, kao i od svog „guru“ Pitera Drakera.

Welch je imao malo vremena za birokratiju i arhaične poslovne puteve. Ključni aspekt u njegovom izazovu bila je promjena orijentacije kompanije sa internog ka eksternom, tržišno orjentisanom fokusu. Ako se menadžeri nisu htjeli mijenjati i nisu bili okrenuti ka promjenama, bili su zamjenjeni sa onima koji su bili sposobni i spremni za promjene. Menadžerima je data slobodna volja da rade sve što žele sve dok su pratili poslovnu etiku GE-a, etiku konstantnih promjena i težnje da se radi bolje.

GE je doživio veliki rast i ekspanziju pod vođstvom Jack Welch-a. Kroz gašenje poslova, preuzimanje novih, i obezbjeđivanja da je svaki posao, odnosno poslovna aktivnost u okviru GE, najbolja u svojoj branši, GE je bio u mogućnosti da doživi nevjerovatan rast u periodu 1981-2001. godina. Revitalizacija kompanije je fokusirana kroz šest glavnih Welch-ovih programa promjena: „software“ inicijativa, globalizacija, redefinisane liderstva, prostorna realnost, razvoj poslovnih usluga i „Six Sigma Quality“.

Tokom prvih pet godina kao CEO, Jack Welch dao je akcenat na to da GE treba da bude broj 1 ili broj 2 u svim poslovima - operacijama kojim se bavi ili ih treba napustiti. Bio je odlučan da ugasi poslove sa slabom perspektivom i da razvije finansijske usluge i da uđe u TV industriju sa akvizicijom RCA Corp., u čijem vlasništvu se nalazila TV mreža NBC. Fokusirao se na tri oblasti poslovanja: 1) high-tech poslove, kao što su medicinski proizvodi i avionski motori, 2) osvjjetljenje i 3) poslovni servis, kao npr. GE Capital.

Jack Welch se opredijelio za strategiju dezinvestiranja. Eliminirano je niz poslova i operacija koje su bile izvan vizije najmlađeg CEO General Electric-a. Eliminirano je skoro 20% operacija koje su obavljane u kompaniji. U isto vrijeme otpušteno je više od 100.000 radnika (1/4 od ukupnog broja zaposlenih u GE) i određeni visoko plaćeni proizvodni poslovi su preseljeni u oblasti van SAD. Broj zaposlenih u GE je opao sa 402.000 krajem osamdesetih na nivo od 220.000 sredinom 90-ih. Trenutno u GE radi oko 320.000 zaposlenih. Porast broja zaposlenih je većinom rezultat akvizicija vršenih od strane GE.

Zbog tih prvih preduzetih aktivnosti posle dolaska na čelo GE-a Jack Welch je dobio nadimak „Jack Neutron“. Poredili su ga sa bombom koja ubija ljude, ali ostavlja zgrade (misli se na posao!) čitavim, tj. nedirnutim. Welch je smatrao da stvaranje ovakvog GE je neophodno da bi se osigurao zdrav profit u uslovima visoke inflacije i „naleta“ konkurencije iz Japana.

Novi CEO GE-a je imao viziju i stvarao je uslove da se ta vizija što prije ostvari. Zaista, bilo je dosta teških odluka na početku, ali, to je

bila cijena koja se morala platiti kako bi se u budućnosti omogućio jedan zdrav rast i razvoj kompanije. Došlo je do promjene u poslovnom portfoliju i strukturi što je dovelo do rasta kompanije, posle perioda kontrakcije.

Jack Welch je stvarao GE kao svjetskog proizvođača kroz jedan proces „upravljanja promjenama“ kroz do tada prostranu organizaciju GE koja je obuhvatala 43 SBU („strategic business units“), veliki broj menadžerskih nivoa (čak je bilo zaposleno 25.000 menadžera i 130 potpredsednika) i jednu birokratsku organizacionu strukturu. Cilj mu je bio da stvori „organizaciju bez granica“ i jednu „organizaciju koja uči“, otvorenu i sa punim povjerenjem. To je za njega bila idealna organizacija.

Imajući poštovanja prema zaposlenima i njihovim individualnim osobinama kao osnovnoj snazi za organizacione promjene Welch je stvorio model neobičnih performansi koji bi svaki korporativni lider trebao naučiti. U novoj kulturi uloga lidera jeste da izrazi viziju, da to podijeli sa drugima i da je sprovede. Treba stvoriti kulturu u kojoj svi vole promjene i žive za njih. Stvaranje uspješnih timova, vrednovanje zaposlenih i upravljanje ljudskim resursima su ključni procesi u kompaniji.

Pod vođstvom Jack Welch-a menadžeri su imali prostor da izgrade GE poslovne jedinice po uzoru na preduzetničke firme. Welch je takođe redefinisao odnose menadžera i podređenih. Primjenio je shvatanje da je individualizam izvor kreativnosti i inovativnosti i da menadžeri moraju da računaju sa tim da upravljati zaposlenim je najefikasnije ako zaposleni izađu na njihov pravi put. Tada oni mogu da daju sve od sebe i da postignu zadovoljstvo. Samim tim će doprinijeti i da kompanija napreduje. Samo sa oslobađanjem vatre i energije iz zaposlenih se mogu ostvariti trajne prednosti koje mogu dati GE-u slobodu da se bori i pobjedi u bilo kom posle bilo gdje u svijetu.

Welch-ova formula za uspješno liderstvo bila je izražena kroz „4 E“.(energy, energizes, edge, executes). Za Welch-a ova formula nije mogla funkcionisati ako ne bi bilo integriteta i strasti u njemu. Strast je gorivo za posao, a ne harizma.

- Energija ili snaga bila je izražena u psihološkom i emotivnom smislu. Svako jutro ustajao je sa snažnim osjećajem da što prije treba otići na posao i „napasti ga“. To je isto probudio i kod viših menadžera.

- Energičnost bila je izražena kroz prenošenje vizije na zaposlene, njihovom inspirisanju i stvaranja želje kod njih da rade na ostvarenju vizije. Davao je povjerenje zaposlenima i isto tako prihvatao je odgovornost kada posao nije išao kako treba.

- Oštrina bila je vezana za njegov takmičarski duh. Nije se ustručavao da donosi odluke, kako ih je Draker nazvao; na „život ili smrt“, odluke koje su značile prodaju, kupovinu, unapređenje ili otkaz.

- Izvršnost je bila nešto bez čega Jack Welch ne bi bio jedan od najvećih, ako ne i najveći poslovni lider XX vijeka. Znao je da energiju i oštrinu pretoči u akciju i rezultate. A njegovi rezultati su veoma vidljivi. Stvorio je jednu kompaniju koju danas poštuje čitav poslovni svijet, kompaniju koja stalno ide ka boljem, kompaniju koja se razvija i koja zna da se mora upravljati u svom poslovanju „željama i potrebama“ potrošača.

Posle jedne faze masovnog restrukturiranja kompanije koja je trajala tri godine i koja je obuhvatala prodaju više od stotinu

poslova, smanjenje SBU i organizacionih nivoa, otpuštanje više od 100.000 zaposlenih, a koju je Welch nazvao „hardware phase“, trebala je da usledi nova faza transformacije, još važnija za postojanje kompanije, koja je nazvana „software phase“. Taj drugi transformacioni korak bio je fokusiran na povećanje morala i produktivnosti. Ta dva faktora, kako je vjerovao Welch, trebala su zajedno da donesu prodor kompaniji u godinama koje su dolazile. Welch ne samo da je povratio moral kod zaposlenih, nego ga je podigao na još veći nivo. Welch je stvarao cross-funkcionalne timove menadžera koji izražavaju viziju kompanije kroz organizaciju i koji vode brigu o poslovima kompanije. Stvarao je timove i dobijao rezultate. Vodio je brigu o takvim timovima. Timovi su nagrađivani, unapređivani, dobro su bili plaćeni i dobijali su opcije na akcije kompanije.

Znao je da se sve mijenja – tržište, potrošači, konkurencija, i išao je u susret tim promjenama. Promjene u organizaciji i poslovanju kompanije bile su šansa za stvaranje takve energije koja može donijeti dobro kompaniji. Zaposleni su shvatili da su promjene neophodne i dobre ne samo za njih nego i za GE. Kako je Welch to volio da kaže „promjene su sada u genima svakog zaposlenog“.

Welch je naučio da inspiriše zaposlene, dao je zaposlenima osnovu da razvijaju nove ideje, da ih mogu prenijeti svojim nadređenim kroz sistem „Work Out“, da mogu izraziti svoje ideje o tome kako treba voditi posao, koje proizvode treba uvesti ili eliminisati, šta je to što treba da bi se zadovoljili potrošači. Jednostavno, dao je mogućnost zaposlenima da na sastancima jasno mogu reći svojim šefovima „šta treba uraditi da bi se posao učinio boljim“. Sa ovim konceptom hijerarhija ide odozdo ka gore!!

Ono što zaista karakteriše velikog lidera kakav je bio Jack Welch jeste sledeće:

- veoma je bio poštovan; vodio je kompaniju svojim integritetom,
- imao je instikt za biznis,
- razmišljao je globalno,
- u centru njegove pažnje bio je potrošač; nastojao je da njegove kolege, a i on sam, provode dosta vremena sa potrošačima,
- okrenut je promjenama; „Promjenama nema kraja“,
- bio je dobar komunikator; nije znao samo da priča, znao je i da sluša,
- gradio je prave i efikasne timove,
- radio je na ostvarivanju ciljeva organizacije,
- imao je viziju i znao je da je podijeli sa drugima,
- bio je entuzijasta,
- volio je to što je radio; ustajao je svaki dan da uzme posao u ruke; za njega rad nije bio rad; to je bilo ono što on voli, ono što mu daje snagu u životu.

Nema sumnje da je Jack Welch bio jedan izuzetan menadžer i lider koji je doveo do neočekivanog poboljšanja poslovanja kompanije General Electric. Njegove menadžerske i liderske vještine danas su poštovane i cijenjene širom svijeta. Mnogi poslovni lideri današnjice imitiraju jednog od najvećih poslovnih lidera XX vijeka, Jack Welch-a.

Vaso Arsenović,
asistent na Fakultetu za ekonomiju i menadžment

Krupnim koracima naprijed - toplana i aqua park u Slobomiru -

Uvidjevši značaj termalne vode, gospodin Slobodan Pavlović je pametno počeo da iskorištava sve njene potencijale, pa je i zvanično ove godine, početkom oktobra, pustio u rad toplanu koja će grijati cijeli kompleks u Slobomiru. Neograničene mogućnosti termalne energije mogu se upotrijebiti čak i za grijanje kompletne Semberske regije, ali to su za sada samo dobre želje gospodina Pavlovića, jer ne vide svi tako daleko kao on.

Takođe, u ovoj godini planirana je izgradnja prve faze aqua parka, tj. zatvoreni dio sa kulom, koji će se prostirati na 2,5 hektara korisnog prostora. U prvoj fazi bi trebalo da budu izgrađena četiri velika bazena i jedan dječiji. Planirano je da jedan od pomenuta četiri bazena (veći) bude jednim dijelom otvoren, a drugim zatvoren, a svaki od bazena bi trebalo da ima atrakcije kako za djecu tako i za odrasle. Zatvoreni dio kompleksa će sadržati veliki restoran i terasu te mnoge druge ugostiteljske sadržaje. Nakon što zatvoreni dio

kompleksa počne sa radom, planirano je da se počne sa izgradnjom i otvorenog dela aqua parka. Taj dio će sadržati lijenu rijeku, veliki bazen sa talasima, te bazen koji će se sastojati iz tri dijela od kojih će jedan dio biti đakuzi. Sve to će biti upotpunjeno sa velikim brojem zabavnih sadržaja za posjetioce. Takođe, u planu je i gradnja sportskih terena, staza za trčanje, hotelskog kompleksa i još mnogo drugih sadržaja koji će pružiti posjetiocima potpun doživljaj. Ovaj fantastični projekat će u mnogome pomoći i unaprijediti turizam cijele regije, a planirani rok završetka radova je do kraja 2012. godine.

Sa pravom možemo reći da će, ne samo Bijeljina i njeni stanovnici, nego i čitava Bosna i Hercegovina, biti ponosni na ovo nevjerovatno turističko, sportsko-rekreativno zdanje.

Rade Maksimović

Stavio bih ruku u vatru...

Naši ljudi često koriste narodne izreke, poslovice i slične umotvorine, kako bi efektnije izrazili ono što misle. „Stavio bih ruku u vatru zbog nekoga“ kažemo kada nas neko zaduži, neko u koga imamo neograničeno povjerenje i kada nipošto ne sumnjamo u čast i poštenje. Međutim, nekada su se stvarno stavljale ruke u vatru, istina iz drugih razloga. Osumnjičeni za teška krivična djela, kao što su ubistva, krađe, preljube i sl, gdje po pravilu nema svjedoka, svoju nevinost su dokazivali stavljanjem ruku u vatru ili vrele vodu. Takva dokazivanja nevinosti su iracionalna i poznata kao „božji sud“. Kod nas kao božji sudovi, dugo su se koristili kotao, željezo i mazija.

Sud vrele vode ili kotao se kao dokazno sredstvo često primjenjivao kod Slovena i Germana, uglavnom za teža krivična djela (u Ugarskoj i u građanskim sporovima). U kotao vrele vode se stavljao komad željeza ili kamen, a optuženi je morao zasukavši rukave, objema rukama izvaditi taj predmet iz vrele vode. Ako se pri tom opeče smatran se krivim, a u suprotnom bi se oslobađao optužbe. Kod nas se kotao pominje u Dušanovom zakoniku, ali i u nekim drugim crkvenim dokumentima, gdje se, dosta rano, u crkvenim sudovima strogo zabranjuje kao dokazno sredstvo. Primjenjivao se i u Vizantiji, a na našim prostorima se zadržao i za vrijeme Turaka.

Željezo je sličan dokaz kao i kotao. Postoje dvije vrste ovakvog dokazivanja. To su tzv. ručno željezo i usijani plug. U drugom slučaju optuženi se morao popeti na usijani plug, kako bi dokazao nevinost, ako se ne opeče. Kod nas se nije primjenjivao. Ručno željezo se naprotiv kod nas često primjenjivalo. Optuženi je kako bi se oslobodio sumnje, morao u rukama prenijeti komad usijanog željeza od crkvenih vrata do trpeze, uz uslov da se ne opeče. Karlo Veliki je svom zakonu izričito zabranio da se ovo izvodi u crkvi, čak i u crkvenom dvorištu. Zanimljivo je da ovim zakonom predviđa da optuženi nosi željezo 9 koraka ili vadi kamen iz vrele vode, pa da mu se zamotaju ruke. Ako mu se potom opekotina da na zlo, onda je kriv, a ako ne, onda se po stanju povrede cijeni i njegova krivica. Ovo se razlikuje od našeg tumačenja kotla, željeza i mazije, i dosta je realnije, pošto je nemoguće bez

opekotina prenosi usijano željezo odnosno, vaditi ga iz vrele vode. Postoje mišljenja, istina malobrojnija, da je za skidanje svake sumnje dovoljna sama radnja, a ne i stanje povrede koje potom uslijedi, odnosno da ista ne postoji. Isto važi i za sljedeći primjer mazije.

Mazija predstavlja kombinaciju željeza i kotla. Okrivljeni je morao iz vrele vode izvaditi komad usijanog govožđa. Mazija se često se primjenjivala u Otomanskom carstvu, a kod naših naroda se zadržala i kasnije. U Hercegovini se mazija primjenjivala i kod pravoslavnog i kod muslimanskog naroda. Prije vađenja usijane potkovice ili sjekire optuženi se molio bogu, a potom polagao zakletvu. Zatim je morao sa obje ruke iz vrelog kotla izvaditi usijanu maziju i izbaciti je napolje. Ako ostane nepovrijeđen, onaj ko ga je optužio, morao bi tražiti oprostaj. U Srbiji i Crnoj Gori se takođe primjenjivala se kod optužbi za najteža krivična djela, ubistva, krađe i slična djela gdje nije bilo svjedoka.

Poznato je da je Karađorđe, zbog paljenja sijena, na maziju osudio, srpskog ustanika Hadži Milutina Savića-Garašanina. Milutin je, odmetnuvši se u hajduke ipak izbjegao maziju, ali i potvrdio sve sumnje u sabotažu. Poginuo je u Vučićevoj buni 1842.god. u 80. godini. Mazija se upotrebljavala i u Crnoj Gori, a njime su se najčešće pravdale žene za brakolomstvo i udovice za rđav glas.

Ponegdje se kod nas još koristi izreka izvadio bih vrele maziju zbog/za..., a mnogo češće stavio bih ruku u vatru za nekog ili nešto. Uglavnom potiču iz istog izvora. Vrelog!

Mladen Nikolić,
Asistent na Pravnom fakultetu

Sedam dana

Hronika Slobomir P Univerziteta

najnovije priče sa Slobomir P Univerziteta

Subota 17:30h Repriza: nedelja 11h

SLOBOMIR
TELEVIZIJA

Mjesto za tebe!!!

Dragi naši,
ovaj prostor je namjenjen isključivo za neke vaše crteže, tekstove, prijedloge, sugestije, molbe, kritike, sve ono za šta smatrate da je bitno, zanimljivo i za šta mislite da i drugi treba da vide! Sve što napišete, ubacite u „veselu kutiju“ koja se nalazi u našem kafiću, a mi ćemo to pročitati i pokušati da nađemo način da Vam izađemo u susret! Najbolje sličice, crteže i tekstove ćemo objaviti u nekom od narednih brojeva!

Do skorog čitanja!

Tvoje ideje za budućnost tvoje zemlje!

Slobomir P Univerzitet je pokrenuo akciju prikupljanja najboljih ideja i poslovnih projekata. Prikupljeni projekti će biti postavljeni na posebnom web portalu.

O pobjedniku će, glasanjem, odlučivati posjetioci pomenutog sajta, a kreator najbolje ideje će dobiti šansu da svoju zamisao i realizuje! Pri ocjenjivanju će se uzimati u obzir koliko je projekat okrenut prema budućnosti, inovativnost projekta i njegov uticaj na društvo. Stoga, ako si kreativan, hrabar i imaš neku super poslovnu ideju, projekat ili inicijativu iz oblasti biznisa, kulture, obrazovanja, zaštite čovekove okoline, nauke i društva, pozivamo te da je pošalješ i pokušaš ostvariti svoje snove, te time i doprineseš razvoju svoje zemlje!

SPU Glas

Uredili i pripremili:

Mr Lana Milošević
Jelena Lubura
Rade Maksimović
Brano Likić

Dizajn korica i prelom:

Zoran Ilišković

Saradnici:

Mladen Nikolić
Dr Vaso Arsenović
Aleksandar Kojić
Miloš Kojić

Slobomir P Univerzitet

PF 70 Slobomir, 76 300 Bijeljina, RS, BiH, Tel. +387 55 231 101, 231 152, Faks: +387 55 231 176
Svetog Save 1, 74 000 Doboj, RS, BiH, Tel. +387 53 209 621, 209 620, Faks: +387 53 209 622

info@spu.ba

www.spu.ba